

Rácz Zoltán

A harmadik évezred

Azok a motívumok és eszmék, melyek a múlt nemzedékét vezették, bennünket már nem elégítenek ki, új utakat kell találnunk és újra végig kell szenvednünk egy újjászületés minden sanyarúságát és kínj át..." (Keynes)

Az első évezred végén honfoglaló őseink bevonultak, és megtelepedtek itt a Kárpát-medencében. A második évezred azzal vette kezdetét, hogy Szent István király megalapította a Magyar Államot. Az ezt követő közel ezer év gazdag története változatos képet ad a magyarság küzdelmeiről, szenvedéseiről sikereiről és dicsőségéről. Büszkeség tölt el, amikor a mindennapi déli harangszó megkondul, és emlékeztet az egykor hős magyarra. Múlt, melyre jó emlékezni.

De mi a jelen? Lassú pusztulás! A nemzeti vagyon kirablása, és a nemzet értékeinek tönkretétele; a polgárok elszegényedése, romló egészségi- és lelkiállapota; általános hitevesztettség és céltalanság; korrupció és erkölcsi fertő...! Ez az út a semmibe vezet. A jelen anomáliái és káros hatásuk hosszan sorolhatók. De ezeket nem sorolni, hanem megszüntetni kell.

Lassan átlépünk a harmadik évezredbe és ez felveti a kérdést: "Hogyan tovább"?

A nemzetnek, közeledvén a harmadik évezredhez, jövőképre van szüksége. A jövőképhez célok kellene, olyanok mint:

- Az immár 1100 éve a Kárpát-medencében élő magyarság felemelése, mert e sikeres, nagy múltú nemzetnek mielőbb ismét méltó helyre kell kerülnie a fejlett világban, Európában.

- Nemzeti értékeink védelme, mely kiterjed a magyarság erősítésére és összefogására, a magyar nyelv és kultúra ápolására és gazdagítására, a szellemi tőke fejlesztésére, a természeti értékeink és kincseink védelmére.

- Lét-, élet-, szociális-, vagyon-, és jogbiztonságot nyújtó fejlett nemzetgazdasággal rendelkező, alapvető emberi jogok kiteljesedésén és az erkölcsi rend helyreállításán alapuló demokratikus jóléti állam létrehozása.

Ezek a célok az ország újjáépítését jelentik. Megvalósításukhoz összefogásra, és szilárd ideológiai alapokon nyugvó nemzeti politika kidolgozására van szükség, melyen belül lényeges kérdés:

- ☞ az igazságtétel,
- ☞ a tulajdonviszonyok rendezése,
- ☞ a gazdaság, a közigazgatás, a fegyveres erők és a társadalom megtisztítása a korrupciótól,
- ☞ a hozzá nem értő, lelkiismeretlen, felelőtlen és szakszerűtlen munka felszámolása,
- ☞ a nemzetgazdaság fejlesztési stratégiájának kialakítása,
- ☞ kis létszámú, hatékony, ember- és ügyközpontos közigazgatás létrehozása,
- ☞ nemzeti érdekeket szolgáló kül- és biztonságpolitika kialakítása,
- ☞ az ifjúság nevelése
- ☞ a természet és az épített környezet védelme.

Az ország újjáépítésének folyamatában - megítélésem szerint - a közigazgatás átforgalmazása kiemelt jelentőséggel bír.

A modern permanensen változó társadalom alkalmazkodó képességét nagy mértékben befolyásolja a jogrendszer, a pénz és piaci mechanizmusok és az igazgatási bürokrácia. Ez egy innovációs folyamat, amely céltudatos, komplex fejlődést jelent. Hazánkban ennek az innovációnak a célja a perifériára sodródás megállítása és elmozdulás a

fejlett világ felé, valamint a demokrácia kiteljesítése továbbá a szociális biztonság és a jólét elérése.

A választások eredményeként megy végbe a megújulás a politikai pártokban, az államhatalomban, a jogrendszerben, a gazdaságban, az ideológiákban és a közigazgatásban egyaránt. A folyamatban a közigazgatás determináló tényezővé válik. Az eddigiekben végbement és az elkövetkezendőkben végbemenő társadalmi, politikai, ideológiai és gazdasági változások egyaránt megnövelik a közigazgatással szemben támasztott igényeket és elvárásokat. Egyfelől bürokrácia mentes, pártatlan, szakszerű és gyors ügyintézésre, másfelől a közigazgatási szervezet létszámának minimalizálása mellett hatékony, eredményes és költségtakarékos működésre van szükség.

A közigazgatás egy olyan integrált rendszer, amely a gazdaság, a társadalom és a polgár számára, érdekében és igényeinek kielégítése végett jogot alkot és alkalmaz (szakigazgatási feladatokat lát el, hatósági jogkörével él, információt szolgáltat és gyűjt, ellenőriz stb.), gazdálkodik, koordinál és szolgáltat, egyszóval közszolgálatot valósít meg.

Miután a közigazgatás funkcióiból és feladataiból adódóan átszövi mindennapjainkat, ugyanakkor folyamatosan változik, ezért működésének átformálása alapvető fontosságú.

A közigazgatás jelenlegi rendszerének elemzése során kiderül, hogy a közigazgatás egésze bürokratikus, egyszerre túl és alulszabályozott, nagy létszámú és költséges, hatékonysága pedig gyenge. Kiderül továbbá, hogy adott közigazgatási szerven belül a szervezeti felépítés és a belső szabályozás nem megfelelő, a vezetési stílus nem ösztönzi a köz valódi szolgálatát. A köztisztviselőknek nem sok lehetőségük van képességeik kibontakoztatására szakmai fejlődésre és előbbre jutásra, nem látják saját perspektívájukat. Egyes vezetők és szervezetek számára a fejlődés nem alternatíva. A köztisztviselők egy része "ügy és ügy-

fél" ellenes, szakmailag vagy emberileg alkalmatlan, korrupt vagy korrupcióra hajlamos. Nos ez így tarthatatlan állapot.

A közigazgatás alappillére a köztisztviselő, akitől "hivatali beosztására és tevékenységi területére tekintet nélkül joggal várja el a társadalom az alapos hozzáértéssel, hivatástudattal és úgyszeretettel végzett munkát, továbbá olyan emberi kvalitásokat mint az emberközpontú szemléletmód, a problémaérzékenység, a kultúrált magatartás, a kapcsolatteremtési-beleélési-együtműködési képesség, a hatni- és bánni tudás". (Dr. Szabó S.: Pszichológia) Az alkotó, hasznos, értékteremtő munkát végző köztisztviselő kulcsfontosságú szerepet tölt be a közigazgatási szférában. A közigazgatás eredményessége teljesítőképesége és fejlődése nagymértékben függ a kreativitás, a rugalmasság és az innováció előfeltételeit megteremtő köztisztviselőtől. A köztisztviselő elkötelezettsége, az adott rendszer céljaival való azonosulása, tudásának, képességeinek-készségeinek fejlesztése és a közigazgatás adott szervezetének javára történő mind teljesebb kibontakoztatása és hasznosítása meghatározó tényező. A köztisztviselő munkája során közszolgálatot lát el. Ez különbözteti meg a többi szférában (politika, gazdaság, stb.) dolgozóktól. És ez az a plusz ami indokoltá teszi a ráirányuló figyelmet és a vele való törődést. Vissza kell állítani, illetve újra meg kell teremteni a közszolgálat és az ennek megvalósítását biztosító köztisztviselők presztízsét. Ez csak akkor következik be, ha ez az igaz nehéz és felelősségteljes szakma hivatássá válik. A hivatás gyakorlását pedig elő kell segíteni a biztonságérzet és a stabilitás megteremtésével, a szakmai, az egzisztenciális és az anyagi előbbrejutás lehetőségének, az önfejlődésnek és a profivá válás lehetőségének biztosításával. A hivatástudattal végzett profi közszolgálat közmegbecsülést fog eredményezni.

A köztisztviselő számára mindezek akkor válnak adottá, ha ő maga rendelkezik a szakma gyakorlásához szükséges emberi kvalitásokkal, a megfelelő szaktudással és szakismeretekkel és képességekkel.

Mindezek aláhúzzák a köztisztviselők kiválasztásának, valamint képzési és továbbképzési rendszerének fontosságát. De egyben felvetik a teljes magyar közigazgatás átalakításának, újraszervezésének kérdését is.

Tennivaló tehát van, illetve lesz bőven. Összehangolt, mindenre kiterjedő, a nemzet érdekeit és jövőjét szolgáló változások elkerülhetetlenek a közigazgatásban. Szakítani kell minden régi és rossz gyakorlattal, beidegződéssel, módszerrel és megoldással. Új szemlélet szükséges és ehhez új vezetőkre lesz szükség. Új módszerek és vezetési gyakorlat kell.

A harmadik évezredbe nem vihető át semmi, ami káros, fejlődésfékező és nemzetellenes.

Hiszem, hogy "A magyar név megint szép lesz, méltó régi nagy híréhez" (Petőfi)